



Centrul Județean de Resurse
și Asistență Educațională
Iasi



Erasmus+

Educația părinților – soluție la nevoia de consiliere parentală în societatea contemporană

*Dr. Elena Seghedin,
Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iasi*

“Perspective europene în consilierea părinților”

Conferință națională, Iasi, 10 iunie 2016

Educația părinților – De ce?

- 1. Familia – constelație de valori și relații educaționale***
- 2. Părinții – resursă educațională***
- 3. Educația părinților – element al consilierii parentale***

Dacă omul ar fi fost perfect din naștere nu mai aveam nevoie de educație, dar omul este perfectibil, deci educabil! (Imm. Kant)

Educația părinților – De ce?

Familia – constelație de valori și relații educaționale

„Familia este un grup social, relativ permanent, de indivizi legați între ei prin sânge, origine, căsătorie sau adopție care împărtășesc responsabilitatea primară pentru reproducerea și îngrijirea membrilor societății. Familia reprezintă nucleul instrumental fundamental al structurii sociale mai largi, în sensul că toate celelalte instituții depind de influențele acesteia” (Elisabeta Stănciulescu, 1997)

Educația părinților – De ce?

Reziliența

- elasticitate fizică sau mentală
- capacitatea de a supraviețui
- impuls biologic de a crește și se dezvolta
- set de caracteristici, deprinderi, procese care permit unui părinte/ unui copil să înfrângă premise nefavorabile și să trăiască o viață de succes
- putere de a depăși ne cazuri de natură psihologică, fizică, cognitivă, emoțională

(Chambers English Dictionary, 7th Edition, 1988).

- matrice cumulativă de capacități, resurse, talente, forțe, cunoștințe și deprinderi adaptative, care continuă să se dezvolte în timp (Benard, 1995)

Educația părinților – De ce?

Toate studiile arată ca relațiile armonioase și satisfacatoare sunt predictorul principal al stării de bine!

Viața de grup îi permite copilului să înțeleagă că o normă, o regulă este produsul înțelegerii între oameni și că ea poate fi modificată dacă toți sunt de acord. (Crețu Tinca)

- a. *Roluri de învățat*
- b. *Tehnici de comunicare cu vârste diverse*

Familia secolului 21

“Taina oricărui neam e familia.”



Educația părinților – De ce?

- **Reziliența și riscul sunt două concepte gemene** – reziliența este un răspuns de succes la risc (Rutter, 1987).
- **Riscul** - desemnează circumstanțe sau evenimente potrivnice care pun în pericol dezvoltarea copilului.
- **Factorii de risc** - sărăcia, neglijența, abuzul, violența, criminalitatea, abuzul de substanțe, boala mentală, depresia, stresul în familie, boli fizice sau dizabilități proprii sau în familie, accidente grave, familii dezorganizate, lipsa unui domiciliu sau schimbarea prea frecventă a domiciliului, moartea timpurie a părinților, consumul de droguri de către mamă, naștere prematură, stres neonatal, malnutriție, război, dezastre naturale

Educația părinților – De ce?

Factori-resursă ai rezilienței:

- Relațiile pozitive, suportive cu cel puțin un adult
- Relații pozitive cu copii de aceeași vârstă
- Dezvoltarea unor abilități cognitive (planificare, rezolvare de probleme, gândire critică, distanță adaptativă)
- Dezvoltarea unor abilități emoționale (simțul umorului, autoreglarea, empatia, abilități de comunicare, de menținere a armoniei în cadrul grupului)
- Competența școlară (Wang, 1998)
- Autonomie și Orientarea către scop (aspirații, optimism, motivație, perseverență) (Benard, 1995)

Riscuri sistemice actuale :

Mutații în sfera valorilor socio-morale

Personal calificat pentru identificarea nevoilor contextualizate și pentru susținere acțiuni – pedagogie socială; debutanții ca profesori diriginți

Educația părinților – De ce?

- Stilul educației familiale este un construct care captează variațiile experiențelor parentale de a socializa și de a controla copiii în viața de familie. Stilul educativ se referă cu precădere la *procesul de influențare* pe care îl exercită părinții asupra copiilor și este studiat pentru a diferenția *categoriile de practici educative* din viața de familie care determină reacții și comportamente specifice ale copiilor.

Părinții:

- - îmi doresc soluții pentru situații punctuale, concrete
- - fie nu recunosc o problemă,
- - nu este necesar a fi neapărat o problemă de soluționat

- **Educația părinților versus consilierea părinților**

Educația părinților – De ce?

- Care ar putea să fie **rolul** /contribuția lui în parteneriat?
- Ce l-ar putea convinge și determina să participe la parteneriat (**beneficiile**)?
- Ce l-ar putea îngrijora sau constrânge (**riscurile**)?

- Asociații ale părinților

- Formare centrată pe teme (părinți cu copii autiști; părinți cu copii adolescenți)

sau

- Formare centrată pe familie (educație de tip suportiv/pedagogie socială)

Educația părinților – CE?

Educație a adulților sau Educație a familiei (Family learning)

- să **negocieze** constituirea parteneriatului acțional ca modalitatea de realizare, instrumentele de lucru etc.
- Acoperirea unor nevoi – **conținutul** educațional
- să obțină **beneficii** din participare (conținuturi, strategii de lucru, comportamente, atitudini exersate și însușite)
- **acord** asupra instrumentelor de lucru, asupra responsabilităților care trebuie îndeplinite într-un anumit fel, perioadă de timp, frecvență etc.
- să se bazeze pe o **relație de încredere**, o atitudine deschisă, pe comunicare, angajament, egalitate etc.

Educația părinților – Ce? ... dar... De ce?

Educație a adulților sau Educație a familiei (Family learning)

Copiii învață ceea ce le oferim să învețe!!!

- Copiii sunt total dependenți de **dragostea** părinților, de atenția lor plină de tandrețe.
- Copiii percep iubirea părintească prin intermediul **actelor de bunătate și grijă**.
- Părinții trebuie să investească **sentimente și timp** în relația cu copiii lor.
- Descoperind **partea bună a fiecărei zile** facem ca viața și amintirile din copilărie ale copiilor să devină mai fericite

Educația părinților – Cum?

A educa părinții – necesitate în parteneriatul cu școală

Avantajele parteneriatului educațional:

- ***Impact mai mare*** - mai multe beneficii, mai mare apropiere de populațiile dezavantajate, abilitatea de a ajunge în anumite locuri și de a furniza rezultate care depășește capacitatea unui singur partener
- ***Mai multe resurse*** - atragerea de fonduri publice, întărirea puterii de negociere
- ***Modalități de acțiune noi și mai performante*** - perspective noi și puncte de vedere competitive în cadrul parteneriatului, informații mai performante despre nevoi și oportunități
- ***Asumarea comună a riscurilor*** - resurse și perspective complementare, mai mare flexibilitate în cadrul echipei
- ***Reducerea / împărțirea costurilor*** - resurse folosite în comun, împărțirea costurilor pentru activitățile comune

Educația părinților – Cum?

- Două linii strategice:
 - **A. Explicit – ca tip al educației adulților**
- Forme: cursuri, conferințe, workshopuri, ateliere
- Inițiative instituționale private (ex. Psycenter – Patternuri de relaționare interumană; Germania – Academia adulților...etc.)
- În școală, prin dedicația profesorilor (ex. Titu Maiorescu, Sc. Varlaam, CJRAE, Asociații ale părinților în parteneriate cu ISJ, Școlile Alternativelor educaționale, Colegiile naționale etc.)
- Proiecte pe baza unor parteneriate
- Nu derulate în școli neapărat
 - **B. Implicit – Family learning/A învăța împreună**

Educația părinților – Cum?

- *Family learning* înseamnă a învăța împreună, a petrece timp împreună
- *Family learning* reprezintă procesul de învățare între (de la) generații diferite
- Poate defini procesul de ascultare și învățare unul de la altul
- Înseamnă a învăța cu plăcere și din plăcere; dragostea izvorăște din acceptarea reciprocă necondiționată

Dragi părinți,

nu ne mai comparați cu alți copii.
noi nu vă comparăm cu alți părinți.

Educația părinților – Cum?

Principii de proiectare a Family learning

- Principiile centrării pe cel care învață, inclusiv familia ca și grup
- Principiul fundamentării actelor educaționale pe valori autentice (ex.bunăstarea celui ce învață)
- Principiul – Copiii învață ceea ce trăiesc, ceea ce le oferă cei din jur
- Principiul metodologiei activ-participative

Educația părinților – Teme Family Learning

- Învățând acasă/Learning at Home
- Sacul cu povești/ Sacii cu numere/Storysacks and Numeracy Sacks
- Cu copiii în bucătărie/Cooking with children
- Sport și cunoaștere/Sport and learning
- Cetățenie activă/Family learning and active citizenship
- Ne ajutăm copiii la școală/Helping children to learn in school.

Fotografia familiei – dezbaterea unei ipostaze din istoria familiei; varianta desenul *Familia la aniversare*

- *The Life Copybook /Povestea vieții mele*
- *Story sack.../ Sacul poveștii “X”...*

Educația părinților – Cum?

- Ateliere de lucru



Cum?



Educația părinților – Cum?

Familia ca resursă educațională

- *Family learning* acoperă toate formele de învățare organizată sau spontană, ce implică mai mult de o generație.
- *Family learning* este un tip de învățare **pentru a preveni**, nu este o intervenție terapeutică
- *Family Learning* valorifică familia ca resursă întărindu-i competențele de instituție educațională. În activitățile tip *family learning* sunt folosite spațiile reale de învățare, cum sunt comunitatea locală și chiar locuința participanților.
- Motivarea părinților către astfel de acțiuni se poate baza pe dorința acestora de a fi parte activă în pregătirea propriilor copii sau a fi capabili să relaționeze cu școala, a-și dezvolta competențe pentru a comunica mai bine cu școala – ca și partener în educația copiilor.
- *Family Learning* poate determina adulții participanți să învețe mai mult...pentru propria lor evoluție personală sau profesională.

Educația părinților – Cum?

Familia ca resursă educațională

■ Familia constituie mediul bioereditar, psihic, moral, social și cultural în care copilul vine pe lume și primește orientările de început ale formării personalității sale; este "spațiul primei socializări a copilului" fiind importantă pentru organizarea proceselor de educație și instrucție (...) hotărâtoare pentru succesele și interesele individului, pentru apariția sentimentului propriei valori, a identității, a motivației". (Shaub, H., Zenke, K.,)

Fie-vă dragi copiii, purtați-vă cu ei blând, învățați-i ce e de folos, fiți drepti și-ți vedea că nu-s sălbatici. Schimbați-le des ocupația, jucați-vă cu ei căci între copii trebuie să fii și tu copil. Nu vă vărsați veninul amărăciunii voastre în sufletul copiilor, că-i păcat..."

(Ion Creanga)

Educația părinților – element al consilierii parentale

- *Etape in evoluția statutului de părinte....și implicarea Inteligenței emoționale!!!! Nu mai lucrăm prin lectorate și ședințe ci prin activități concrete, și implicarea în învățarea transgenerațională*
- *Rayman – aplicabil și în educație – etapele; fiecare etapă cu provocările sale*
- *De aceea a educa părinții înseamnă **învățare socială experiențială** – Bandura, Kolb*

Educația părinților – Cum?

Familia ca resursă educațională

“Oricât de bun părinte ați fi, sunteți pe punctul de a vă îmbarca într-o aventură care vă va duce pe o nouă treaptă de magie. Ce poate fi mai prețios decât sentimentul că deveniți mai apt să creșteți niște copii încrezători în sine, asertivi, răbdători, recunoscători, iubitori, preocupați de țelurile lor, generoși, de bună-credință, corecți, respectuoși și prietenoși? Imaginați-vă o lume în care toți copiii s-ar transforma în adulți înzestrați cu asemenea însușiri...”

- «Feriți părinții și educatorii care, în ciuda greutăților, vor avea mereu seninătatea și zâmbetul pe buze fiindcă *nu bătaia e ruptă din Rai, ci zâmbetul părinților și al dascălilor* »

- ([http://www.didactic.ro/materiale-didactice/117909_cel-10-fericiri-ale-parintilor](http://www.didactic.ro/materiale-didactice/117909_cele-10-fericiri-ale-parintilor))